

FINANSUTSKOTTETS UTLÅTANDE **29/2001 rd**

Statsrådets utredning med anledning av kommissionens vitbok om styrelseformerna i EU

Till stora utskottet

INLEDNING

Remiss

Stora utskottet sände den 12 oktober 2001 statsrådets utredning med anledning av kommissionens vitbok om styrelseformerna i EU (E 86/2001 rd) till finansutskottet för eventuella åtgärder.

Stora utskottet sände dessutom den 24 oktober 2001 en kompletterande skrivelse 1.EUE 27.9.2001 till finansutskottet för eventuella åtgärder.

Beredning i delegation

Ärendet har beretts i finansutskottets förvaltnings- och granskningsdelegation.

Sakkunniga

Förvaltnings- och granskningsdelegationen har hört

- konsultative tjänstemannen Virpi Einola-Pekinen, finansministeriet.

Dessutom har statsrevisorernas kansli och Statens revisionsverk lämnat skriftliga utlåtanden till delegationen.

STATSRÅDETS UTREDNING

Förslaget

Statsrådets utredning innehåller en promemoria om kommissionens vitbok av den 25 juli 2001 om styrelseformerna i EU. Vitboken ser på hur unionen utnyttjar de befogenheter den fått av medborgarna. Vidare läggs där fram överväganden om hur de politiska processerna kunde ses över för att unionens politikområden skall bli mera konsekventa och demokratiska och komma närmare medborgarna. I vitboken ingår förslag till reformer inte bara inom kommissionen utan också inom andra institutioner samt medlemsstaterna och deras förvaltningar på statlig, regional och lokal nivå.

Utskottet har fått en kompletterande skrivelse där Finlands ständiga EU-representation återger sin syn på Finlands ståndpunkt i saken.

Regeringens ståndpunkt

Enligt Finland är det utomordentligt viktigt att principer för goda styrelseformer tas fram i Europa med målet att förstärka unionens demokratiska legitimitet. Vitboken kan ses som ett välkommet inlägg i debatten om Europas framtid.

Kommissionens vitbok har ett direkt samband med unionens acceptans och en utveckling av unionens profil i den riktning Finland önskar. För Finland faller det sig helt naturligt att komplettera kommissionens framställning med syn-

punkter på relationen mellan medborgarna och förvaltningen samt på fullföljden av de medborgarligena rättigheterna över lag.

Enligt kommissionens förslag kommer projektet att genomföras i mycket långsam takt. Det

är viktigt att framstegen i fråga om t.ex. öppenheten och andra för Finland centrala projekt inte blir liggande i väntan på att konsultationsprocessen kring behövliga åtgärder i andra institutioner och medlemsstater blir slutförd.

UTSKOTTETS STÄLLNINGSTAGANDEN

Motivering

Finansutskottet ser principerna i vitboken för effektivare, öppnare och mera involverande styrelseformer i Europa som mycket viktiga. Principerna går i samma riktning som riktlinjerna för den pågående utvecklingen av centralförvaltningen hos oss.

Med tanke på bättre insyn i förvaltningen är tillgången till handlingar ett minimikrav men ingalunda en tillräcklig åtgärd för att vinna medborgarnas förtroende. Kommissionen föreslår att medborgarna skall förvandlas från mottagare till aktörer, dvs. de skall engageras på ett sådant stadium i förberedelserna att det fortfarande går att påverka processerna. Utskottet påpekar att procedurerna i olika EU-institutioner fortfarande lämnar mycket övrigt att önska på denna punkt. Deltagande och utövande av politiskt medinflytande bör ske inom ramen för varje medlemsstats politiska system, understryker utskottet. Principen om respekt för medlemsstaternas särdrag, som finns inskriven i unionsfördraget, bör vägas in i förberedelserna för alla åtgärder i EU.

Det behövs större klarhet i de olika EU-institutionernas roller och ansvar, om onödig byråkrati och dubbelarbete skall kunna undvikas. En precisering av ansvarsfördelningen ända ner till personnivå kan vara till hjälp i att uppnå målet och förebygga uppkomsten av fel. I detta hänseende är till exempel den nya förordningen om ekonomisk förvaltning ett framsteg. Det vore till fördel om kommissionen själv i sitt arbete kom till insikt om att flerdubbla godkännandeförfäranden fördunklar ansvaret just nu. Också det

faktum att kommittéer flitigt anlitas i beslutsprocessen minskar kommissionens effektivitet.

Ett av de viktigaste målen för unionen är att utveckla beslutsfattandet och lagstiftningen. Regelverken bör anpassas till förändringar i omvärlden och stödja de målsatta ändringarna i procedurer. Inte minst en bedömning av rättsakternas konsekvenser är ett område som bör uppmärksammas både nationellt och inom EU. Den parlamentariska kontrollen och den externa och interna revisionen spelar en viktig roll när det gäller att lyfta fram missförhållanden i verksamheten.

Utskottet framhåller att unionen kan göra en betydelsefull internationell insats bara om dess ställningstaganden bygger på en gemensamt överenskommen politik mellan alla medlemsstater. De särskilda mötena mellan de stora länderna i unionen är ett exempel på åtgärder som inte bidrar till vare sig medlemsstaternas eller enskilda medborgares förtroende för unionen, känslan av gemenskap med eller trovärdigheten i unionen. Förtroende uppstår bara genom positiva erfarenheter.

Finansutskottet ser det som ett avgörande villkor för framgång att reformerna konkretiseras och verkställs i så snabb takt som möjligt.

Utlåtande

Finansutskottet meddelar vördsamt som sitt utlåtande

att utskottet omfattar statsrådets ståndpunkt i saken men med anmärkningarna ovan.

Helsingfors den 23 november 2001

I den avgörande behandlingen deltog

ordf. Maria Kaisa Aula /cent
vordf. Kari Rajamäki /sd
medl. Olavi Ala-Nissilä /cent
Pirjo-Riitta Antvuori /saml
Seppo Kääriäinen /cent
Reijo Laitinen /sd
Markku Laukkanen /cent
Tuija Nurmi /saml

Ola Rosendahl /sv
Sakari Smeds /kd
Kari Uotila /vänst
ers. Liisa Hyssälä /cent
Ulla Juurola /sd
Kari Kantalainen /saml
Iivo Polvi /vänst.

Sekreterare vid behandlingen i utskottet var

utskottsrådet Alpo Rivinoja.